

Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

z dnia 2 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 374)

Tekst jednolity z dnia 29 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095)¹

(zm.: Dz.U. 2021, poz. 2120, poz. 2133, poz. 2262, poz. 2269, poz. 2317, poz. 2368, poz. 2459; 2022, poz. 202, poz. 218, poz. 655, poz. 830, poz. 1301)

Wyciąg

(...)

Rozdział 2. Przepisy szczegółowe

(...)

Art. 15zss¹. [Organizacja rozpraw lub posiedzeń] 1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej „Kodeksem postępowania cywilnego”:

- 1) rozprawę lub posiedzenie jawne przeprowadza się przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku (posiedzenie zdalne), z tym że osoby w nim uczestniczące, w tym członkowie składu orzekającego, nie muszą przebywać w budynku sądu;
- 2) od przeprowadzenia posiedzenia zdalnego można odstąpić tylko w przypadku, gdy rozpoznanie sprawy na rozprawie lub posiedzeniu jawnym jest konieczne, a ich przeprowadzenie w budynku sądu nie wywoła nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób w nich uczestniczących;
- 3) przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia niejawnego, gdy nie można przeprowadzić posiedzenia zdalnego, a przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego nie jest konieczne;
- 4) w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego; prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy.

¹ Tekst jednolity ogłoszono dnia 22.11.2021 r.

2. Na wniosek strony lub osoby wezwanej zgłoszony na co najmniej 5 dni przed wyznaczonym terminem posiedzenia zdalnego sąd zapewni jej możliwość udziału w posiedzeniu zdalnym w budynku sądu, jeśli strona lub osoba wezwana wskaże we wniosku, że nie posiada urządzeń technicznych umożliwiających udział w posiedzeniu zdalnym poza budynkiem sądu.

3. Sąd poucza osobę wezwaną oraz stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub radcę Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o treści ust. 2 przy doręczeniu pierwszego zawiadomienia o terminie posiedzenia zdalnego.

4. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do spraw prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1588).

Art. 15zsz². [Postępowanie dowodowe] Jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie.

Art. 15zsz³. (*uchylony*)

Art. 15zsz⁴. [Przeprowadzenie rozprawy] 1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich Naczelny Sąd Administracyjny nie jest związany żądaniem strony o przeprowadzenie rozprawy. W przypadku skierowania sprawy podlegającej rozpoznaniu na rozprawie na posiedzenie niejawne Naczelny Sąd Administracyjny orzeka w składzie trzech sędziów.

2. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich wojewódzkie sądy administracyjne oraz Naczelny Sąd Administracyjny przeprowadzają rozprawę przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie jej na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, z tym że osoby w niej uczestniczące nie muszą przebywać w budynku sądu.

3. Przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia niejawnego, jeżeli uzna rozpoznanie sprawy za konieczne, a nie można przeprowadzić jej na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. Na posiedzeniu niejawnym w tych sprawach sąd orzeka w składzie trzech sędziów.

4. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich przewodniczący, na wniosek Komisji do spraw restryktywizacji nieruchomości warszawskich, zarządza przeprowadzenie rozprawy w sprawie, w której jest ona stroną. W takim przypadku mogą być obecni na sali: strony, ich przedstawiciele ustawowi i pełnomocnicy, prokurator oraz

osoby, których udział przewodniczący uzna za niezbędny. Przebieg rozprawy podlega transmisji przy użyciu urządzeń technicznych z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

Art. 15zzs⁵. [Podział czynności] W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich podział czynności, o którym mowa w art. 22a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236), może zostać ustalony przed zasięgnięciem opinii kolegium właściwego sądu. Odwołanie od podziału czynności nie wstrzymuje jego stosowania. W przypadku uwzględnienia odwołania przydział spraw dokonany przed doręczeniem sądowi uchwały Krajowej Rady Sądownictwa pozostaje w mocy.

Art. 15zzs⁶. [Zwołanie zgromadzenia ogólnego] W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich prezes właściwego sądu lub trybunału nie jest związany wnioskiem ani terminem zwołania zgromadzenia ogólnego przewidzianym w przepisach odrębnych.

Art. 15zzs⁷. [Rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie, brak związania wnioskiem] W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich Sąd Najwyższy nie jest związany wnioskiem skarżącego o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie również w przypadku występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, bez względu na datę wniesienia skargi kasacyjnej. Przepisu art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 3 nie stosuje się.

Art. 15zzs⁸. [Przebieg przesłuchania] W sprawach wymienionych w art. 15zzs¹ przesłuchanie, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz.U. z 2021 r. poz. 823), przeprowadza się przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie go na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, jeżeli sąd z urzędu lub na wniosek konsula uzna to za niezbędne w związku z sytuacją kryzysową wywołaną COVID-19 w miejscu przesłuchania. Przebieg przesłuchania utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk. Zapis obrazu lub dźwięku stanowi załącznik do protokołu przesłuchania. Złożenie pod protokołem podpisów przez osoby inne niż konsul nie jest wymagane.

Art. 15zzs⁹. [Dane wymagane w piśmie procesowym, doręczenia] 1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach prowadzonych w sposób określony w art. 15zzs¹, w pierwszym piśmie procesowym wnoszonym przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej podaje się adres poczty elektronicznej i numer telefonu

przeznaczone do kontaktu z sądem. Niewykonanie tego obowiązku stanowi brak formalny pisma.

2. W okresie wskazanym w ust. 1, w braku możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, sąd doręcza adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej pisma sądowe poprzez umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym służącym udostępnianiu tych pism (portal informacyjny). Nie dotyczy to pism, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu.

3. Datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w portalu informacyjnym. W przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym.

4. Doręczenie pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego wywołuje skutki procesowe określone w Kodeksie postępowania cywilnego właściwe dla doręczenia pisma sądowego.

5. Przewodniczący zarządza odstąpienie od doręczenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego, jeżeli doręczenie jest niemożliwe ze względu na charakter pisma.

Art. 15zsz¹⁰. [Całkowite zaprzestanie czynności przez sądy powszechne lub wojskowe, pilne sprawy] 1. W przypadku całkowitego zaprzestania czynności przez sąd powszechny lub wojskowy w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 prezes sądu apelacyjnego, a w stosunku do wojskowych sądów garnizonowych prezes wojskowego sądu okręgowego, może wyznaczyć inny sąd równorzędny, położony na obszarze odpowiednio tej samej apelacji lub okręgu, jako właściwy do rozpoznawania spraw pilnych należących do właściwości sądu, który zaprzestał czynności – mając na względzie zapewnienie prawa do sądu oraz warunki organizacyjne sądów. Wyznaczenia dokonuje się na czas oznaczony, wynikający z przewidywanego okresu zaprzestania czynności.

2. W przypadku całkowitego zaprzestania czynności przez wszystkie sądy powszechne lub wojskowe na obszarze apelacji w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, na wniosek prezesa sądu apelacyjnego, a w stosunku do wojskowych sądów garnizonowych prezes wojskowego sądu okręgowego, na którego obszarze sądy zaprzestały czynności, wyznacza inne sądy równorzędne, położone w miarę możliwości odpowiednio na obszarze sąsiedniej apelacji lub okręgu, jako właściwe do rozpoznawania spraw pilnych należących do właściwości sądów, które zaprzestały czynności – mając na względzie zapewnienie prawa do sądu oraz warunki organizacyjne sądów. Wyznaczenia dokonuje się na czas oznaczony, wynikający z przewidywanego okresu zaprzestania czynności.

3. W przypadku całkowitego zaprzestania czynności przez wojewódzki sąd administracyjny w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może wyznaczyć inny wojewódzki sąd administracyjny jako właściwy do rozpoznawania spraw pilnych należących do właściwości sądu, który zaprzestał czynności – mając na względzie zapewnienie prawa do sądu oraz warunki organizacyjne sądów. Wyznaczenia dokonuje się na czas oznaczony, wynikający z przewidywanego okresu zaprzestania czynności.

4. Sprawami pilnymi, o których mowa w ust. 1 i 2, są sprawy:

- 1) w przedmiocie wniosków o zastosowanie, przedłużenie, zmianę i uchylenie tymczasowego aresztowania;
- 2) w których są stosowane zatrzymanie albo środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania;
- 3) w których orzeczono środek zabezpieczający;
- 4) przesłuchania świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd na podstawie art. 185a–185c albo art. 316 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 534 i 1023), gdy podejrzany jest zatrzymany;
- 5) przesłuchania świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd na podstawie art. 185a–185c albo art. 316 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, jeżeli o przeprowadzenie przesłuchania w trybie przewidzianym dla rozpoznawania spraw pilnych wniosł prokurator;
- 6) w przedmiocie europejskiego nakazu aresztowania;
- 7) w przedmiocie zarządzenia przerwy w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego;
- 8) dotyczące warunkowo umorzenia postępowania, zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej oraz odwołania warunkowego zwolnienia;
- 9) o zastosowanie i przedłużenie środka detencyjnego w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, o zastosowanie lub przedłużenie wobec niego aresztu dla cudzoziemców;
- 10) w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności albo inna kara lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, jeżeli rozstrzygnięcie sądu dotyczy zwolnienia osoby pozbawionej wolności z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo jest niezbędne do wykonania takiej kary lub środka przymusu w tym zakładzie lub areszcie;
- 11) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;
- 12) o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685);
- 13) dotyczące umieszczenia lub przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich;
- 14) dotyczące umieszczenia małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej;

- 15) z zakresu postępowania wykonawczego w sprawach, o których mowa w pkt 10–14;
- 16) wniosków o ustanowienie kuratora w celu reprezentowania interesów małoletnich w postępowaniu przed sądem lub innym organem w sprawach pilnych;
- 17) o których mowa w ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz.U. z 2021 r. poz. 1638);
- 18) przesłuchania przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu lub co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie;
- 19) o rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego i prowadzone po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;
- 20) o ogłoszenie upadłości oraz prowadzone po ogłoszeniu upadłości;
- 21) w przedmiocie nakazania przez sąd opuszczenia mieszkania przez członka rodziny wspólnie zajmującego mieszkanie, który swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, na podstawie art. 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249);
- 22) o wyrażenie zgody na wykonanie czynności medycznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty;
- 23) o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

5. Sprawami pilnymi, o których mowa w ust. 3, są sprawy, w przypadku których ustawa określa termin ich rozpatrzenia przez sąd, oraz sprawy wniosków o wstrzymanie wykonania aktu lub czynności.

6. Prezes sądu dokonujący w trybie ust. 1–3 wyznaczenia sądu właściwego do rozpoznawania spraw pilnych należących do właściwości sądu, który zaprzestał czynności, może wskazać także sprawy inne niż pilne należące do właściwości tego sądu, do których rozpoznawania będzie właściwy sąd wyznaczony, jeżeli ich nierozpoznanie mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, poważną szkodę dla interesu społecznego, a także gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

7. Sąd, który całkowicie zaprzestał czynności z powodu COVID-19, przekazuje akta spraw pilnych wszczętych i niezakończonych oraz spraw, o których mowa w ust. 6, sądowi wyznaczonemu jako sąd właściwy w trybie ust. 1–3. O przekazaniu akt zawiadamia się osoby biorące udział w postępowaniu.

8. Sąd wyznaczony jako sąd właściwy w trybie ust. 1–3 pozostaje właściwy do zakończenia postępowania w danej instancji.

Art. 15zsz¹¹. [Delegacja] 1. Prezes sądu apelacyjnego może delegować sędziego sądu rejonowego, sędziego sądu okręgowego lub sędziego sądu apelacyjnego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie rejonowym, sądzie okręgowym lub sądzie apelacyjnym, na czas określony, do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 15zsz¹⁰ ust. 4 i 6, jeżeli w okresie

obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

2. Prezes wojskowego sądu okręgowego może delegować sędziego wojskowego sądu okręgowego lub sędziego wojskowego sądu garnizonowego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w innym wojskowym sądzie okręgowym lub wojskowym sądzie garnizonowym, na czas określony, do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 15zszs¹⁰ ust. 4 pkt 1–10, jeżeli w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

3. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może delegować sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego lub sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie administracyjnym, na czas określony, do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 15zszs¹⁰ ust. 5, jeżeli w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Za zgodą prezesa sądu apelacyjnego sędzia sądu wojskowego może zostać delegowany także do sądu powszechnego na obszarze apelacji.

(...)

1. Kodeks postępowania cywilnego

z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296)

Tekst jednolity z dnia 17 września 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805)¹

(zm.: Dz.U. 2018, poz. 398; 2019, poz. 55, poz. 2070; 2021, poz. 1177, poz. 1666, poz. 1981, poz. 2052, poz. 2262, poz. 2270, poz. 2289, poz. 2328, poz. 2459; 2022, poz. 1, poz. 366, poz. 480, poz. 807, poz. 830, poz. 974, poz. 1098, poz. 1301)

Spis treści

	Art.
Tytuł wstępny. Przepisy ogólne	1–14
Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze	15–729
Księga pierwsza. Proces	15–505 ³⁹
Tytuł I. Sąd	15–54
Dział I. Właściwość sądu	15–46
Przepis wstępny	15
Rozdział 1. Właściwość rzeczowa	16–26
Oddział 1. Podstawy właściwości	16–18
Oddział 2. Wartość przedmiotu sporu	19–26
Rozdział 2. Właściwość miejscowa	27–46
Oddział 1. Właściwość ogólna	27–30
Oddział 2. Właściwość przemianowa	31–37 ²
Oddział 3. Właściwość wyłączna	38–42
Oddział 4. Przepisy szczególne	43–46
Dział II. Skład sądu	47–47 ²
Dział III. Wyłączenie sędziego	48–54
Tytuł II. Prokurator	55–60
Tytuł III. Organizacje pozarządowe	61–63
Tytuł IIIa. Państwowa Inspekcja Pracy	63 ¹ –63 ²
Tytuł IIIb. Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów	63 ³ –63 ⁴
Tytuł IIIc. Podmioty uprawnione do udziału w postępowaniu na podstawie odrębnych przepisów	63 ⁵
Tytuł IV. Strony	64–97
Dział I. Zdolność sądowa i procesowa	64–71
Dział II. Współuczestnictwo w sporze	72–74
Dział III. Interwencja główna i uboczna	75–83
Dział IV. Przypozwanie	84–85
Dział V. Pełnomocnicy procesowi	86–97
Tytuł V. Koszty procesu	98–124
Dział I. Zwrot kosztów procesu	98–110
Dział II. Pomoc prawna z urzędu	111–124

¹ Tekst jednolity ogłoszono dnia 4.10.2021 r.

Tytuł VI. Postępowanie	125–424 ¹²
Dział I. Przepisy ogólne o czynnościach procesowych	125–183
Rozdział 1. Pisma procesowe	125–130 ⁵
Rozdział 2. Doręczenia	131–147
Rozdział 3. Posiedzenia sądowe	148–163
Rozdział 4. Terminy	164–166
Rozdział 5. Uchybienie i przywrócenie terminu	167–172
Rozdział 6. Zawieszenie postępowania	173–183
Dział II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji	183 ¹ –226 ²
Rozdział 1. Mediacja i postępowanie pojednawcze	183 ¹ –186
Oddział 1. Mediacja	183 ¹ –183 ¹⁵
Oddział 2. Postępowanie pojednawcze	184–186
Rozdział 2. Pozew	186 ¹ –205
Rozdział 2a. Organizacja postępowania	205 ¹ –205 ¹²
Rozdział 3. Rozprawa	206–226 ²
Dział III. Dowody	227–315
Rozdział 1. Przedmiot i ocena dowodów	227–234
Rozdział 2. Postępowanie dowodowe	235–309
Oddział 1. Przepisy ogólne	235–243
Oddział 2. Dokumenty	243 ¹ –257
Oddział 3. Zeznania świadków	258–277
Oddział 4. Opinia biegłych	278–291
Oddział 5. Oględziny	292–298
Oddział 6. Przesłuchanie stron	299–304
Oddział 7. Inne środki dowodowe	305–309
Rozdział 3. Zabezpieczenie dowodów	310–315
Dział IV. Orzeczenia	316–366
Rozdział 1. Wyroki	316–353
Oddział 1. Wydanie wyroku	316–332
Oddział 2. Natychmiastowa wykonalność wyroków	333–338
Oddział 3. Wyroki zaoczne	339–349
Oddział 4. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia wyroków	350–353
Rozdział 1a. Nakazy zapłaty	353 ¹ –353 ²
Rozdział 2. Postanowienia sądu	354–362 ¹
Rozdział 3. Prawomocność orzeczeń	363–366
Dział V. Środki odwoławcze	367–398
Rozdział 1. Apelacja	367–391 ¹
Rozdział 1 ¹ . (<i>uchylony</i>)	392–393 ²⁰
Rozdział 2. Zażalenie	394–398
Dział Va. Skarga kasacyjna	398 ¹ –398 ²¹
Dział Vb. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	398 ²² –398 ²⁴
Dział VI. Wznowienie postępowania	399–416 ¹
Dział VII. (<i>uchylony</i>)	417–424
Dział VIII. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	424 ¹ –424 ¹²
Tytuł VII. Postępowania odrębne	425–505 ³⁹
Dział I. Postępowanie w sprawach małżeńskich	425–452
Rozdział 1. Przepisy ogólne	425–435
Rozdział 2. Sprawy o rozwód i o separację	436–446

Rozdział 3. Inne sprawy	447–452
Dział II. Postępowanie w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi	453–458
Dział IIa. Postępowanie w sprawach gospodarczych	458 ¹ –458 ¹³
Dział III. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	459–477 ¹⁶
Rozdział 1. Przepisy ogólne	459–476
Rozdział 2. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy	477–477 ^{7a}
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych	477 ⁸ –477 ¹⁶
Dział IV. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania	478–479
Dział IVa. Postępowanie w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową	479 ¹ –479 ³⁵
Rozdział 1. (<i>uchylony</i>)	479 ¹ –479 ²⁷
Dział IVb.	479 ³⁶ –479 ⁴⁵
Dział IVc. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji energetyki	479 ⁴⁶ –479 ⁵⁶
Dział IVd. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty	479 ⁵⁷ –479 ⁶⁷
Dział IVe. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji transportu kolejowego	479 ⁶⁸ –479 ⁷⁸
Dział IVf. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego	479 ⁷⁹ –479 ⁸⁸
Dział IVg. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej	479 ⁸⁹ –479 ¹²⁹
Rozdział 1. Przepisy ogólne	479 ⁸⁹ –479 ⁹⁵
Rozdział 2. Zabezpieczenie środka dowodowego	479 ⁹⁶ –479 ¹⁰⁵
Rozdział 3. Wyjawienie lub wydanie środka dowodowego	479 ¹⁰⁶ –479 ¹¹¹
Rozdział 4. Wezwanie do udzielenia informacji	479 ¹¹² –479 ¹²¹
Rozdział 5. Powództwa szczególne	479 ¹²² –479 ¹²⁹
Dział V. Postępowanie nakazowe i upominawcze	480–505
Rozdział 1. Przepisy ogólne	480–484
Rozdział 2. Postępowanie nakazowe	484 ¹ –497
Rozdział 3. Postępowanie upominawcze	497 ¹ –505
Dział VI. Postępowanie uproszczone	505 ¹ –505 ¹⁴
Dział VII. Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych	505 ¹⁵ –505 ^{27a}
Rozdział 1. Europejskie postępowanie nakazowe	505 ¹⁵ –505 ²⁰
Rozdział 2. Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń	505 ²¹ –505 ^{27a}
Dział VIII. Postępowania elektroniczne	505 ²⁸ –505 ³⁹
Rozdział 1. Elektroniczne postępowanie upominawcze	505 ²⁸ –505 ³⁹
Księga druga. Postępowanie nieprocesowe	506–694 ⁸
Tytuł I. Przepisy ogólne	506–525
Tytuł II. Przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw	526–694 ⁸
Dział I. Sprawy z zakresu prawa osobowego	526–560 ¹
Rozdział 1. Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu	526–543
Oddział 1. Postępowanie o uznanie za zmarłego	526–534
Oddział 2. Postępowanie o stwierdzenie zgonu	535–538

Oddział 3. Uchylenie postanowień orzekających uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu	539–543
Rozdział 2. Ubezwłasnowolnienie	544–560 ¹
Oddział 1. Przepisy ogólne	544–547
Oddział 2. Doradca tymczasowy	548–551
Oddział 3. Postępowanie	552–560 ¹
Dział Ia. Sprawy o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia . .	560 ² –560 ¹²
Dział II. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli	561–605
Rozdział 1. Sprawy małżeńskie	561–567 ⁵
Rozdział 2. Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze	568–598 ²²
Oddział 1. Przepisy ogólne	568–578 ²
Oddział 2. Sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi	579–584
Oddział 3. Sprawy o przysposobienie	585–589
Oddział 4. Sprawy z zakresu opieki	590–598
Oddział 5. Sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką	598 ¹ –598 ¹⁴
Oddział 6. Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem	598 ¹⁵ –598 ²²
Rozdział 3. Sprawy z zakresu kurateli	599–605
Dział III. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	606–626 ¹³
Rozdział 1. Przepisy ogólne	606–608
Rozdział 2. Stwierdzenie zasiedzenia	609–610
Rozdział 2a. Przepadek rzeczy	610 ¹ –610 ⁷
Oddział 1. Przepadek rzeczy na podstawie prawa celnego	610 ¹ –610 ⁵
Oddział 2. Przepadek pojazdów	610 ⁶ –610 ⁷
Rozdział 3. Zarząd związany ze współwłasnością i użytkowaniem	611–616
Rozdział 4. Zniesienie współwłasności	617–625
Rozdział 5. Ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu	626
Rozdział 6. Postępowanie wieczystoksięgowe	626 ¹ –626 ¹³
Dział IV. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	627–691
Przepisy wstępne	627–632
Rozdział 1. Zabezpieczenie spadku, wykaz inwentarza i spis inwentarza	633–639
Rozdział 2. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	640–645
Rozdział 3. Ogłoszenie testamentu	646–654
Rozdział 4. Wyjawienie przedmiotów spadkowych	655–660
Rozdział 5. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego . .	661–663
Rozdział 6. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu . .	664–665
Rozdział 6a. Sprawy dotyczące zarządu sukcesyjnego . .	665 ¹ –665 ⁵
Rozdział 7. Zarząd spadku nieobjętego	666–668 ¹
Rozdział 8. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	669–679 ²
Rozdział 9. Dział spadku	680–689

Rozdział 10. Inne sprawy spadkowe	690–691
Dział IVa. Sprawy z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego	691 ¹ –691 ⁹
Dział IVb. Sprawy z zakresu prawa pracy	691 ¹⁰ –691 ¹¹
Dział V. Sprawy depozytowe	692–693 ²²
Rozdział 1. Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	692–693 ¹⁰
Rozdział 2. Zwrot depozytu sądowego składającemu i wydanie depozytu sądowego uprawnionemu	693 ¹¹ –693 ¹⁷
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu	693 ¹⁸ –693 ²²
Dział VI. Postępowanie rejestrowe	694 ¹ –694 ⁸
Księga trzecia. (<i>uchylona</i>)	695–715
Przepisy wstępne (<i>uchylony</i>)	695–696
Tytuły I–IV. (<i>uchylone</i>)	697–715
Księga czwarta. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	716–729
Część druga. Postępowanie zabezpieczające	730–757
Tytuł I. Przepisy ogólne	730–746
Tytuł II. Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych	747–754 ¹
Tytuł III. Inne wypadki zabezpieczenia	755–757
Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne	758–1095 ¹
Tytuł I. Przepisy ogólne	758–843
Dział I. Organy egzekucyjne, ich właściwość i postępowanie w ogólności	758–775 ¹
Dział II. Tytuły egzekucyjne i klauzula wykonalności	776–795
Dział IIa. Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego	795 ¹ –795 ⁵
Dział IIb. Stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty	795 ⁶ –795 ⁷
Dział IIc. Zaświadczenie dotyczące orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	795 ⁸ –795 ⁹
Dział IId. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych	795 ¹⁰ –795 ¹¹
Dział IIe. Wyciągi z orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych	795 ¹² –795 ¹³
Dział IIIf. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych	795 ¹⁴ –795 ¹⁷
Dział III. Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne	796–817
Dział IV. Zawieszenie i umorzenie postępowania	818–828
Dział V. Ograniczenia egzekucji	829–839
Dział VI. Powództwa przeciwegzekucyjne	840–843
Tytuł II. Egzekucja świadczeń pieniężnych	844–1040 ¹
Dział I. Egzekucja z ruchomości	844–879 ¹¹
Rozdział 1. Zajęcie	844–863
Rozdział 2. Sprzedaż	864–879
Rozdział 3. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej	879 ¹ –879 ¹¹
Dział II. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	880–888
Dział III. Egzekucja z rachunków bankowych	889–894
Dział IV. Egzekucja z innych wierzytelności	895–908
Dział IVa. Egzekucja z innych praw majątkowych	909–912

Dział V. Wyjawienie majątku	913–920 ²
Dział VI. Egzekucja z nieruchomości	921–1013
Rozdział 1. Przepisy wstępne	921–922
Rozdział 2. Zajęcie	923–941
Rozdział 3. Opis i oszacowanie	942–951
Rozdział 4. Obwieszczenie o licytacji	952–961
Rozdział 5. Warunki licytacyjne	962–971
Rozdział 6. Licytacja	972–986
Rozdział 6a. Sprzedaż nieruchomości w drodze licytacji elek- tronicznej	986 ¹ –986 ¹¹
Rozdział 7. Przybicie	987–997
Rozdział 8. Przysądzenie własności	998–1003
Rozdział 9. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	1004–1013
Dział VIa. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	1013 ¹ –1013 ⁶
Dział VII. Egzekucja ze statków morskich	1014–1022 ⁴
Dział VIII. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	1023–1040 ¹
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1023–1028
Rozdział 2. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z wynag- rodzenia za pracę	1029–1032
Rozdział 3. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomo- ści, wierzytelności i innych praw majątkowych	1033–1034
Rozdział 4. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieru- chomości	1035–1040 ¹
Tytuł III. Przepisy szczególne o egzekucji	1041–1095 ¹
Dział I. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	1041–1059
Dział II. Przepisy szczególne o egzekucji z udziałem Skarbu Pań- stwa oraz przedsiębiorców	1060–1065
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1060–1064
Rozdział 2. Egzekucja przez zarząd przymusowy	1064 ¹ –1064 ¹³
Rozdział 3. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	1064 ¹⁴ –1065
Dział III. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nierucho- mości w drodze sprzedaży publicznej	1066–1071
Dział IV. (<i>uchylony</i>)	1072–1080
Dział V. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych	1081–1088
Dział VI. (<i>uchylony</i>)	1089–1095 ¹
Część czwarta. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego	1096–1153 ²⁵
Przepis wstępny (<i>uchylony</i>)	1096
Księga pierwsza. Jurysdykcja krajowa	1097–1110 ⁴
Tytuł I. Przepisy ogólne	1097–1102
Tytuł III. Jurysdykcja krajowa w procesie	1103–1105 ¹
Tytuł IV. Jurysdykcja krajowa w postępowaniu nieprocesowym	1106–1110 ²
Tytuł IVa. Jurysdykcja krajowa w postępowaniu zabezpieczają- cym i egzekucyjnym	1110 ³ –1110 ⁴
Księga pierwsza a. Immunitet sądowy i egzekucyjny	1111–1116
Księga druga. Postępowanie	1117–1144 ¹³
Tytuł I. Zdolność sądowa i procesowa	1117–1118
Tytuł II. Zabezpieczenie kosztów procesu	1119–1128

1 KPC

Tytuł III. Zwolnienie cudzoziemców od kosztów sądowych . . .	1129
Tytuł IV. Pomoc prawna	1130–1136
Tytuł V. Zabezpieczenie dowodów	1137
Tytuł VI. Zagraniczne dokumenty urzędowe	1138
Tytuł VII. Czynności dotyczące spadku po cudzoziemcach . . .	1139–1142
Tytuł VIIA. Europejskie poświadczenie spadkowe	1142 ¹ –1142 ⁷
Tytuł VIII. Stwierdzenie obcego prawa i wzajemności	1143
Tytuł IX. Uzasadnienie prawomocnych orzeczeń i wydawanie zaświadczeń	1144–1144 ¹
Tytuł X. Wniosek o uchylenie wyroku wydanego w sprawie alimentacyjnej	1144 ²
Tytuł XI. Europejski nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym	1144 ³ –1144 ¹³
Księga trzecia. Uznanie i stwierdzenie wykonalności	1145–1153 ¹²
Tytuł I. Uznanie orzeczeń sądów państw obcych lub rozstrzygnięć innych organów państw obcych	1145–1149 ¹
Tytuł II. Wykonalność orzeczeń sądów państw obcych lub rozstrzygnięć innych organów państw obcych oraz ugód zawartych przed takimi sądami i organami lub przez nie zatwierdzonych	1150–1153
Tytuły III–VI. (<i>uchylone</i>)	1153 ¹ –1153 ¹²
Księga czwarta. Uznanie i wykonanie niektórych orzeczeń sądów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pochodzących z tych państw ugód i dokumentów urzędowych	1153 ¹³ –1153 ²⁵
Tytuł I. Przepisy ogólne	1153 ¹³ –1153 ^{15a}
Tytuł II. Wykonanie	1153 ¹⁶ –1153 ^{22a}
Tytuł III. Odmowa uznania lub wykonania	1153 ²³ –1153 ²⁵
Część piąta. Sąd polubowny (arbitrażowy)	1154–1217
Tytuł I. Przepisy ogólne	1154–1160
Tytuł II. Zapis na sąd polubowny	1161–1168
Tytuł III. Skład sądu polubownego	1169–1179
Tytuł IV. Właściwość sądu polubownego	1180–1182
Tytuł V. Postępowanie przed sądem polubownym	1183–1193
Tytuł VI. Wyrok sądu polubownego i zakończenie postępowania . .	1194–1204
Tytuł VII. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	1205–1211
Tytuł VIII. Uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej	1212–1217

Tytuł wstępny. Przepisy ogólne

Art. 1.^{2,3} [Sprawy cywilne] Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne).

Art. 2. [Droga sądowa] § 1. Do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile sprawy te nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy.

§ 1a–2. (*uchylone*)

§ 3. Nie są rozpoznawane w postępowaniu sądowym sprawy cywilne, jeżeli przepisy szczególne przekazują je do właściwości innych organów.

Art. 3. [Zasada prawdy] Strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Art. 4. (*uchylony*)

Art. 4¹. [Nadużycie prawa procesowego] Z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stronom i uczestnikom postępowania nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono (nadużycie prawa procesowego).

Art. 5. [Pouczanie stron] W razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

Art. 6. [Postulat szybkości postępowania] § 1. Sąd powinien przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło

² Utracił moc z dniem 17 lipca 2000 r., rozumiany w ten sposób, iż w zakresie pojęcia „sprawy cywilnej” nie mogą się mieścić roszczenia dotyczące zobowiązań pieniężnych, których źródło stanowi decyzja administracyjna, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r. sygn. akt SK 12/99 (Dz.U. Nr 55, poz. 665).

³ Utracił moc z dniem 11 września 2017 r.: – w zakresie, w jakim dotyczy zagadnienia oceny prawidłowości procedury wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego; – w zakresie, w jakim dotyczy zagadnienia oceny prawidłowości procedury przedstawienia kandydatów na stanowisko Prezesa oraz Wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego i powołania ich przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2017 r. sygn. akt K 10/17 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1727).